

Syllabus i lëndës

Lënda: Historiku i institucioneve të BIK-ut

Programi i studimit: Teologji Islame

Numri i ECTS kredive: 3 ECTS Kredi

Niveli dhe lloji i lëndës: Zgjedhore

Kodi i lëndës: 307

Fondi i orëve: 2+0

Semestri: V-të

Arsimtari i lëndës: Dr. Ajni Sinani

Viti akademik: 2024/2025

Telefoni: 044 148 286; **E-mali adresa:** ajnisinani@hotmail.com

Qëllimi i lëndës

Qëllimi i lëndës “**Historiku i institucioneve të BIK-ut**” është që të hulumtohen fillet, zhvillimet, rrjedhat, karakteristikat dhe veçoritë e tyre. Të fillohet me studimin e institucioneve në aspektin historik. Më pas të trajtohen etapat dhe periudhat nëpër të cilat kanë kaluar vetë BIK-u dhe institucionet e tij. Të njihet kontributi i këtyre institucioneve dhe i vetë BIK-ut si që është institucion i vetëm dhe dhe i pavarur të cilit i takojnë të gjithë muslimanët në Kosovë, si dhe qytetarët muslimanë me vendqëndrim në vendet e jashtme. Të argumentohet se pa organizim institucional fetar zyrtar nuk mund të ketë jetë të mirëfilltë fetare në një vend. Të shpjegohet rëndësia e institucioneve fetare në zhvillimin dhe avancimin e veprimtarisë fetare islame. Që studentët të pajisen me njohuri të bollshme rreth zhvillimit, shtrirjes së gjerë, dhe rolit të madh e të pazëvendësueshëm që kanë institucionet fetare në krye me BIK-un.

Prandaj, studimi i lëndës “**Historiku i institucioneve të BIK-ut**” është i rëndësisë së vecantë për studentët tanë.

Rezultatet e pritura të nxënies:

Pas përfundimit të këtij cikli të ligjëratave studenti do të jetë në gjendje që:

- Të njoh fillet dhe etapat e zhvillimit të Institucioneve të BIK-ut.
- Të di burimet dhe zhvillimin e institucioneve fetare isame.
- Të kuptojë rëndësinë e këtyre institucioneve.
- Të ketë të qartë se veprimtaria e Bashkësisë Islame të Republikës së Kosovës (BIRK) mbështetet në mësimet islame të cilat BIRK-u i realizon në suaza të Kushtetutës së saj dhe të Kushtetutës dhe ligjeve shtetërore në Kosovë.

Metodologjia e mësimdhënies:

- Mësimdhënia zhvillohet në formën ligjëratash.
- Me nxitjen dhe stimulimin e debateve.
- Me përfshirjen e studentëve në diskutime,
- Përmes punimeve të seminareve dhe kollokfiumeve.

Përmbajtja e lëndës:

Java e parë: Prezantimi me lëndën dhe literaturën e lëndës “Historiku i institucioneve të BIK-ut”

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 1-20.

Java e dytë: Përhapja e islamit te shqiptarët

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 21-37.

Java e tretë: Karakteristikat kryesore të drejtës islame

Dallimi ndërmjet të drejtës islame dhe njerëzore

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 65-70.

Java e katërt: Zbatimi i të drejtës së Sheriatit para Luftës së Parë dhe Luftës së Dytë Botërore dhe detyrimet ndërkombëtare rreth zbatimit të saj

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 72-77.

Java e pestë: **Bashkësia islame dhe shqiptarët pas shtetit osman.**

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), Kapitulli i dytë libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 82-97.

Java e gjashtë: **Organizimi fetar brenda kufijve të shteteve kombëtare**

Funksionimi i institucioneve fetare në Kosovë pas luftërave Ballkanike (1912-1913)

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), Kapitulli i dytë libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 89-102.

Java e shtatë: **Periudha e Bashkësisë islame (periudha e parë që nga formimi i Mbretërisë SKS deri në vitin 1929)**

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), Kapitulli i dytë libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 102- 108.

Java e tetë: **Periudha e dytë (1929-1935)**

Ligji për Bashkësinë Fetare Islame të Mbretërisë së Jugosllavisë (31.01. 1930)

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), Kapitulli i dytë libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 108-118.

Java e nëntë: **Periudha e tretë (1935-1941/46)**

Institucioni i BFI në të cilin popullsia shqiptare mund të mbronte interesat kombëtare dhe fetare (1937-1941)

Banovina e Vardarit në Shkup (1929) dhe udhëheqësit e BFI si një elitë shoqërore

Literatura: Ajni Sinani, Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941), Kapitulli i dytë libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 142-160.

Java e dhjetë: **Bashkësia Islame fetare Islame e Kosovës gjatë viteve 1941-1945 ishte në kuadër të Shqipërisë së Madhe, gjegjësisht Komunitetit Mysliman Shqiptar me seli në Tiranë**

Konfeksionalizmi i Ligjit Jugosllav të martesës dhe heqja e sheriatit në Jugosllavi (1946)

Literatura: Dr. Haki Kasumi, *Bashkësitë Fetare në Kosovë, 1945-1980*, Prishtinë, 1988, f. 11-17;

Ajni Sinani, *Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941)*, Kapitulli i dytë libri është në përgatitje për tu botuar, faqe 76-80.

Java e njëmbëdhjetë: **Kushtetuta e bashkësisë islame në RSFJ (12 prill 1990) dhe bashkësitë islame në kuadër të saj: Bashkësia islame për BeH me seli në Sarajevë; Bashkësia Islame për Serbi me seli në Prishtinë, Bashkësia Islame për Maqedoni me seli në Shkup, Bashkësia Islame për Malin e Zi me seli në Titograd, dhe Bashkësia Islame për Kroaci dhe Slloveni me seli në Zagreb.**

Literatura: Revista, Glasnik, i Rijasetit të Bashkësisë islame në RSFJ, Sarajevë, 1990, f. 31-52.

Java e dymbëdhjetë: **Kushtetuta e Bashkësisë Islame e Republikës së Kosovës (shtator 2013).**

Literatura: Kushtetuta e Bashkësisë Islame e Republikës së Kosovës Prishtinë (shtator 2013).

Java e trembëdhjetë: **Organet e Bashkësisë Islame (Këshilli i Bashkësisë Islame)**

Literatura: Kushtetuta e Bashkësisë Islame e Republikës së Kosovës Prishtinë (shtator 2013), nenet 36-56.

Java e katërbëdhjetë: **Organet e Bashkësisë Islame (Kuvendi i Bashkësisë Islame)**

Literatura: Kushtetuta e Bashkësisë Islame e Republikës së Kosovës Prishtinë (shtator 2013), nenet 57-60.

Java e pesëmbëdhjetë **Organet e Bashkësisë Islame (Kuatrot e Bashkësisë Islame) dhe sissemi i zgjedhjeve**

Literatura: Kushtetuta e Bashkësisë Islame e Republikës së Kosovës Prishtinë (shtator 2013), nenet 61-75.

Literatura obliguese:

- Ajni Sinani, *Myftinitë dhe gjykatat e sheriatit në Kosovë ndërmjet dy luftërave botërore (1918-1941)*, Kapitulli i dytë libri është në përgatitje për tu botuar.

- Dr. Haki Kasumi, *Bashkësitë Fetare në Kosovë, 1945-1980*, Prishtinë, 1988.

Kriteriumi dhe komponentet e vlerësimit:

Pjesëmarrja: 10 pikë

Punimi seminarik dhe aktiviteti gjatë orës: 20 pikë

Vlerësimi i testit të parë: 30

Provimi final: 40 pikë

Gjithsej: 100 pikë

Standardi i notimit në FSI:

10= 90% - 100% -shkëlqyeshëm

9= 80 – 89 - shumë mirë

8=70 – 79 - mirë

7=60 – 69 - mjaftueshëm

6=50 – 59 - pamjaftueshëm

Kontributi në ngarkesën e studentit

Aktiviteti	Orë	Ditë\Javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime (teorike)	1	5	5
Përgatitja për kollokfium	-	-	-
Konsultime	1	5	5
Testi, punë sem.	1	10	10
Detyra të shtëpisë	2	2	4

Mësimi individual (bibl. ose shtëpi)	-	-	5
Përg. për provim final	1	5	5
Koha e vlerësimit	2	2	4
Projektet, prezantimet	1	7	7
Totali		15 javë	75 orë